

Nr 713

Av herr **Fröding m. fl.**, i anledning av *Kungl. Maj:ts proposition nr 168, med förslag till lag om ändring i byggnadslagen den 30 juni 1947 (nr 385) samt till byggnadsstadga.*

Bland de inledande och oavsett kommunformen allmänt gällande bestämmelserna i 1947 års byggnadslag återfinnes i 7 § stadgandet, att det närmaste inseendet över byggnadsverksamheten utövas av byggnadsnämnd. De närmare föreskrifterna om nämnden äro upptagna i gällande byggnadsstadga, i vars fjärde paragraf föreskrives, att byggnadsnämnden skall övervaka efterlevnaden av byggnadslagen, byggnadsstadgan och övriga gällande författningar angående byggnadsväsendet samt fullgöra vad enligt berörda författningar ankommer på nämnden ävensom i övrigt handhava de uppgifter som i laga ordning överlämnas åt nämnden.

I förarbetena till 1947 års byggnadslagstiftning uttalade stadsplaneutredningen bland annat följande: »Med hänsyn till de mycket betydande värden, som ofta stå på spel vid byggnadsnämndens avgöranden, är det av vikt, att dess karaktär av självständig, offentlighetsrättslig förvaltningsmyndighet, med uppgift att vid behov hävda stadsplanelagstiftningens grunder åt alla håll, vidmakthålles och att allmänhetens förtroende till nämnden härutinnan icke rubbas.» Detta uttalande jävades icke vid lagstiftningsfrågans fortsatta behandling i regering och riksdag.

1953 års kommunallag medförde icke någon ändring i byggnadsnämndens här angivna, i förhållande till såväl enskilda som stat och kommun opartiska ställning. Tvärtom betonades, att kommunens styrelse icke tillagts rätt att ingripa i den särskilda myndighetsutövande verksamhet, som en i specialförfattning reglerad nämnd utövade enligt denna författning.

Byggnadsnämnden har alltså en i förhållande till andra kommunala organ något självständigare ställning som offentlighetsrättslig myndighet. Detta har organisatoriskt manifesterats på så sätt, att kommunen visserligen i vanlig ordning valt flertalet ledamöter, men att magistrat eller länsstyrelse därjämte haft att utse en ledamot.

Enligt nu framlagda förslag till lag om ändring i byggnadslagen den 30 juni 1947 och förslag till byggnadsstadga betonas byggnadsnämndens offentlighetsrättsliga ställning än mer genom att dess kompetensområde vidgas

i det att vissa befogenheter, som hittills tillkommit länsstyrelsen, överflyttas till byggnadsnämnden.

De skäl, som tala för att byggnadsnämnd även organisatoriskt bör ha en något friare ställning gentemot kommunen än ett rent kommunalt förvaltningsorgan, synas med hänsyn till sistnämnda förhållande ha fått ökad tyngd. Naturligtvis skola byggnadsnämnderna verka för de av kommunens styrelse uppdragna grundlinjerna för kommunens utveckling, men det är lika viktigt, att nämnden vid behov kan obundet väga den enskilda människans rätt gentemot kommunens intressen. Icke minst är detta angeläget i de icke sällan förekommande fall, där kommunen själv är markägare. Ur allmän rättssynpunkt framstår det därför som synnerligen angeläget, att byggnadsnämndernas hittillsvarande organisation bibehålles. Då magistraternas uppgifter inom kort torde komma att helt avvecklas, synes den av offentlig myndighet utsedde ledamoten i fortsättningen dock böra utses av länsstyrelsen även för magistratsstädernas del. I detta sammanhang må även åberopas, att det hittillsvarande systemet ofta torde ha tillfört byggnadsnämnderna en juridiskt eller tekniskt sakkunnig ledamot, som eljest ej kommit att stå till dess förfogande.

Med stöd av det anförda föreslås,

att riksdagen ville i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa, att 3 § i det nu framlagda förslaget till byggnadsstadga måtte erhålla följande ändrade lydelse:

3 §.

Ledamöter — — — bestämma. Antalet valda ledamöter må dock icke vara under fyra. Valet — — — till tjänstgöring.

Utöver de av kommunens fullmäktige sålunda valda ledamöter och suppleanter skall därjämte i byggnadsnämnd ingå en ledamot, vilken jämte en suppleant skall utses av länsstyrelsen.

I övrigt — — — föreskriva.

Utan hinder — — — därför.

Stockholm den 10 november 1959

Nils G. Fröding

Birger Gezelius

John Eriksson